

Studioklassieker nagebouwd

INTERFACE XTRA
 • presentatie CLA-10 door producer Chris Lord Alge

Een klassieker heruitbrengen; we kennen het fenomeen van gitaren, drums en natuurlijk ook synthesizers. Avantone doet het nu met de CLA-10, een natuurgetrouwe kopie van de legendarische Yamaha NS-10M studiomonitors.

door **Stefan Robbers**
 stefan@interface.nl

De laatste jaren zijn we zo gewend geraakt aan actieve monitors, zeker in kleinere studio's, dat het bijna vreemd is om een setje passieve speakers aan te sluiten. In die categorie valt de CLA-10 van Avantone namelijk. Het is een 2-weg nearfield studiomonitor, die als set geleverd wordt, en gecombineerd moet worden met een versterker. Die maakt Avantone ook, en we testen dan ook de configuratie met hun CLA-200 power amplifier. Uiteraard kunnen de CLA-10's met iedere versterker gebruikt worden, mits deze voldoende vermogen levert (tussen de 100 en 200 watt bij 8 ohm impedantie).

De CLA-10 heeft een tweeter en een witte mid/bas-driver. Hij is gebouwd van MDF en

op de achterzijde zitten solide terminals voor banaanstekers/speakerkabels. Uiteraard zijn de afmetingen exact gelijk aan die van de NS-10, en je stelt ze horizontaal op, bij voorkeur op de meterbrug van je mix-console. Aangezien maar weinig studio's die nog hebben, is een positie op oorhoogte op stands, op korte afstand ook prima. De CLA-200 versterker heeft voorop twee grote analoge, verlichte vu-meters en volumeregelaars, die in trapjes versteld worden. Achterop zitten xlr-ingangen en doorvoersluitingen voor het ingangssignaal, en naast de banaanstekers zitten er ook professionele speakeransluitingen op.

Legende

Waarom heeft Avantone de Yamaha NS-10 eigenlijk nagemaakt? Voor het antwoord

info

- **Prijs incl.:**
 CLA-10 € 799,- (per paar)
 CLA-200 € 999,-
 CLA-10A (actief) € 1.199,-
- **Distributie:**
 Hyperactive Benelux GmbH,
 info@hyperactive.nl
- **Internet:**
 www.hyperactive.nl,
 www.avantonepro.com

moeten we terug in de tijd, om precies te zijn naar begin jaren tachtig. Yamaha had toen de NS-10 monitors in z'n programma, oorspronkelijk bedoeld voor de huiskamer. Echter vanwege de prijs en de accurate weergave van het middengebied, kwam je ze ook steeds vaker tegen in studio's. Yamaha haakte daarop in en kwam met de NS-10M Studio, een model dat (met hier en daar wat aanpassingen) uiteindelijk ruim twintig jaar in productie is geweest. De bijzondere constructie van de bas/mid-conus van de speaker zorgde voor een zeer accurate monitoring, die zowel in kleine als grotere ruimtes goed werkte. Het echte laag ontbrak echter en ook op het hoog was wel wat aan te merken, met een klank die soms werd omschreven als 'extreem krassend of penetrant'.

Er is denk ik niemand die de NS-10 echt prettig vindt klinken, maar in een studio is

Een meedogenloze detailweergave van alles wat niet goed zit in een mix

dat ook vaak niet het criterium. Deze 'kwaliteiten' zorgden er namelijk voor dat de speakers in zowat elke studio gelijk klonken, en dat als je mix goed klonk op de NS-10M, hij overal goed klonk. Dat maakte de Yamaha's tot de referentiespeaker, en je treft hem dan ook nu nog veel aan in professionele geluidsstudio's.

Hoogcorrectie

De speciale constructie van de conus van de NS-10 leidde er uiteindelijk toe dat Yamaha stopte met de productie. Naar verluidt was de gebruikte papiersoort niet meer leverbaar, hoewel daar twijfels over bestaan aangezien reservespeakers nog jaren leverbaar bleven. Ook gaan NS-10's snel kapot bij overbelasting; de conus is kwetsbaar en scheurt snel. Avantone stond dus voor de uitdaging om dit op te lossen en de speaker tegelijkertijd net zo te laten klinken als het origineel. Dat is gelukt, en hoewel de productiemethode anders is – van geperst papierpulp in plaats van een gevouwen vel met lijnnaad – klinkt de CLA-10 speaker heel erg als een NS-10. In het laag en midden in ieder geval. Voor wie de NS-10 klank kent, zijn alle kenmerken aanwezig, zoals een wat plopperige basweergave, en een meedogenloze detailweergave van alles wat niet goed zit in een mix. Het hoog heeft ook de blikkerige, harde sound die de NS-10 kenmerkt, maar is nog meer aanwezig. Daardoor klinkt de CLA-10 minder neutraal, en het hoog is zelfs zo nadrukkelijk aanwezig dat ik me afvraag of je een mix wel goed in balans kunt krijgen door hem alleen op een CLA-10 te monitoren. Ik heb daarom de Sonarworks Reference software ingezet, waar al een model van de NS-10 in zit. Als je de CLA-10 meet met deze software, en de curves vergelijkt, dan zie je dat er veel meer hoogcorrectie plaatsvindt door de software om

specificaties

- **CLA-10**
- passieve 2-wegmonitor
- gevoeligheid: 90dB spl (1W, 1m on axis)
- 18cm woofer
- 3,5cm soft dome tweeter
- gesloten kast van 18mm MDF
- afmetingen; 381,5x215x197,5mm
- gewicht; 6,3kg
- **CLA-200**
- vermogen: 200W (8 ohm), 300W (4 ohm)
- distortion: <0.05%
- signal to noise: >94dB
- input-impedantie: (gebalanceerd) 20KΩ (ongebalanceerd) 10kΩ
- damping factor (100Hz, 8Ω): 250
- inputgevoeligheid (1kHz): 0,775V (0dBu)
- harmonische vervorming (1kHz): <0.1%
- overspraak: -70dB
- xlr-inputs + xlr-link
- volumeregelaars voor links en rechts

het oordeel

- + mid/bas-respons ideaal voor mixing
- + degelijk gebouwd
- iets te veel hoog
- CLA-200 vu-meters alleen op uitgang

deze neutraal te laten klinken. Ook andere studiomonitors hebben minder hoogcorrectie nodig in dezelfde ruimte.

Mixen

De speciaal voor de CLA-10 ontwikkelde CLA-200 versterker heeft meer dan genoeg power voor deze monitor. Het viel mij op dat de speakers al snel erg hard gaan, ook als de versterkergain laag staat en de vu-meters nauwelijks uitslaan. Avantone heeft ervoor gekozen de vu-meters te koppelen aan de uitgangsregelaars. Ik had eigenlijk een keuzeschakelaar verwacht, zodat je ook de amplitude van het ingangssignaal kunt zien, om vervorming te voorkomen. Maar de klank lijkt neutraal en zonder bijgeluiden.

De beste manier om te bepalen hoe bruikbaar de CLA-10's zijn, is natuurlijk mixen. Ik heb er diverse soorten materiaal op beluisterd, van dancingsongs met veel laag en harde kicks tot liedjes en soundtracks. De CLA-10's zijn bijzonder goed in het aangeven van de balans in het midden van de mix. Je hoort direct of een vocal te hard of te zacht staat, en of bepaalde frequenties weggedrukt worden. Ook het laag kun je goed bepalen als je eenmaal gewend bent aan hoe kick en basslines worden vertaald door de speakers. Plopperige sounds die niet te hard staan geeft aan dat de kick op de juiste frequenties zijn energiepiek heeft; baslijnen moeten hoorbaar zijn zonder dat dit extra plops geeft of die van de kick wegdrukt. Het blijft wel een vertaalslag; voor wie vaak tussen monitors omschakelt, is het ook steeds opnieuw even wennen. Het hoog wordt trouwens behoorlijk vermoeiend na enige tijd intensief luisteren. Ik snap nu de verhalen van engineers die keukenpapier of papieren zakdoekjes over de NS-10 tweeters legden om het hoog af te zwakken. Die kunstgrepen

geven ook een beetje aan dat de NS-10 een product van zijn tijd was, en het is de vraag of de CLA-10 nog wel in het huidige mixtijdperk past. Actieve speakertechnologie, dome tweeters en dsp-correctie zorgen bij veel moderne monitors voor een accurate weergave. Wellicht dat Avantone daarom ook een actieve CLA-10 variant heeft ontwikkeld die over processor-correctietechniek beschikt.

Conclusie

Eigenlijk zijn er meerdere conclusies te trekken over de CLA-10's. Ten eerste vragen we ons af of hij echt een match is voor de NS-10M? Dat is absoluut het geval. Ondanks de verschillen in constructie is de CLA-10 een close match, met vooral een vrijwel exacte weergave van de bas/mid-frequenties; de feature waar de NS-10 beroemd mee is geworden. Dat brengt ons bij de tweede conclusie: de CLA-10 is zeker bruikbaar in de studio. Vooral als je exact wilt weten wat er in dat belangrijke middengebied met je mix gebeurt. De stelling 'als het op deze speaker goed klinkt dan klinkt het overal goed' gaat in die zin op. Het hoog van de CLA-10 is erg geprononceerd, dus daar is het oppassen als je ermee gaat mixen. Maar net als bij ieder andere studiomonitor is dat ook een stukje genenning. Voor wie veel met pop/rock en vocalen mixt, geeft de CLA-10 een meedogenloze indruk van hoe goed of slecht je mix is. Voor dance en andere stijlen die zwaar op de basrespons leunen, is de weergave niet voldoende informatief door het ontbreken van sublaag. In dat geval kan de CLA-10 nog steeds nuttig zijn als referentie ten opzichte van een monitor die dat wel kan weergeven, omdat je dan direct hoort of het laag overheerst als je tussen die twee omschakelt. ■

